

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: ציון	שם משפחה: גואטה
---------------	-----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

בלועזית Guetta		שם משפחה איתו נולדתי: גואטה
שנת לידה: 1938	מין: זכר	שם פרטי איתו נולדתי: ציון
ארץ לידה: לוב		עיר לידה: טריפולי
שם פרטי ושם נעורים של האם: שרינה		שם פרטי ושם משפחה של האב: יוסף גואטה
ארץ המגורים: לוב		מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: טריפולי
חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)		השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה "חדר")
מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמיד		מקומות מגורים בתקופת המלחמה: טריפולי (שם העיר או האזור ושם הארץ)
בלועזית		במידה והיית בגטו, ציין את שמו
בלועזית		במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו
תאריך השחרור:		המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:
ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור		במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)
במידה ועלית באניה, ציין את שמה		במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין מתי עד מתי
שנת עליה: 1949		עצמאות

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)

בטריפולי התגוררו היהודים בשני מקומות בלבד, בשכונה הגדולה והקטנה - חרה כבירה וחרה זרירה. משפחתי התגוררה בחרה כבירה. אבי, זכרונו לברכה, היה נגר ואומן גדול. במסגרת מקצועו אבי הכין מסגרות לספרי תורה עם קישוטים מסביב לספר. הוא היה מייצר גם צעצועים לילדים, מנדולינות מעץ ואביזרים מיוחדים נוספים. הייתי אוהב לעזור לו, הייתי אז בן 8. יום אחד אבי קיבל הזמנה להגיע לנאפולי שבאיטליה, שם קיבל הזדמנות להראות לכולם את כישורו. במשך 14 יום הוא שהה באיטליה וערך תצוגות של עבודתו. לבסוף, קיבל הוא שתי תעודות הוקרה וסכום כסף נכבד. לאבא שלי הייתה חנות, היא הייתה ממוקמת במקום טוב, הייתה שם בריכה אני זוכר. שם הוא הכין את עבודתו ומכר את יצירותיו. אימי הייתה אשת חיל, גידלה אותנו בדרך הנכונה, היינו שישה בנים ושש בנות, אני נולדתי רביעי מבין הילדים. אחי ואחיותיי תמיד ניסו לעזור אחד לשני, אהבה גדולה הייתה בינינו.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

בשנת 1946, החלו ההפצצות, הן החלו בלילות והמשיכו בימים. באותו הזמן לא ידענו מה לעשות. מאוחר יותר, נודע לנו כי הגרמנים הנאצים הגיעו לטריפולי, באותה תקופה הם היו בנסיגה. החלטנו לברוח מהבית, לעבר שטחים פתוחים, ברחנו אל השדות. אני זוכר את זה בברור, כל פרט, הייתי ילדון חזק שלא מפחד מכולם. בכל פעם עברנו משטח אל שטח, שהיה נראה לנו כבטוח יותר. סבלנו מחוסר במזון ושתיה במשך מספר ימים באותה התקופה. תוך כד"י בריחתנו ממקום למקום, במקרה נקלענו לבית בו גרו ערבים. להפתעתנו, הם קיבלו אותנו בברכה במטרה לעזור לנו. הם החביאו אותנו במקום מסתור במשך כמה ימים, אני זוכר את תחושת הפחד שליוותה אותנו בימים אלה. לאחר מכן, כשנודע לנו כי הגרמנים בדרךם לפלוש אל שכונתנו, החלטנו להגן על עצמנו. עלינו על הגגות של הבתים והתחלנו להתכונן. הכנו בלוקים ואביזרים נוספים להגנה. לדור הצעיר לא היה פחד, הנערים היו חמושים בסכינים ואקדחים. אני זוכר את החומר הזה, שנערים היו מכניסים לתוך בקבוק ומשפריצים, זה היה פוגע באדם באופן חמור. בהמשך נודע לנו שישנם מספר ערבים המשתפים פעולה עם הגרמנים. החלטנו לבצע שמירות בכניסות אל השכונה, להתפזר כך בכל השכונה (גם בכבירה וגם בזרירה). באותם ימים, היו פעולות רבות כנגד היהודים, אך עדיין, ערבים נהרגו יותר מיהודים. מצב זה נמשך מספר חודשים, היו מנסים לפגוע בנו, אך הקדוש ברוך הוא תמיד ליווה אותנו והגן עלינו. אני זוכר שנפלה פצצה מהאוויר ממש ליד הבית שלנו, כ 20 מטר בערך. אני ואחי פתחנו את החלון בחדר התת-קרקעי, הצצנו וראינו את כל האוויר בחוץ בצבע אדום. פחדנו מאוד, התחבאנו שם כל הלילה. בבוקר, יצאנו לבחון את הנזקים, אז התברר לנו כי הפצצה נפלה ממש מול הבניין שלנו. נפער בור ענק באדמה, ברוחב ענק מעל 8 מטר, ויותר 5 מטר עומק באדמה. זה היה ממש מזל שלא נפגענו מהפצצה זו.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

בסוף שנת 49, נודע לנו כי הוקמה מדינת ישראל. הייתה שמחה גדולה בקרב כל יהודי טריפולי. אבי, זכרונו לברכה, רשם אותנו לעלייה ארצה. חיכינו במתח לאישור העלייה ארצה, חיכינו שיגיע התור שלנו. גם בתקופת ההמתנה היו מפציצים אותנו. כאשר הדואר הגיע עם אישור העלייה לארץ ישראל, התרגשנו כל כך- קפצנו ורקדנו. ההמתנה הייתה ארוכה, אך באותם רגעים השמחה הייתה עצומה. עלינו לארץ ישראל באוניית "העצמאות" אני זוכר כמה השתוללתי באוניה. שבעה ימים ארכה ההפלגה, הגענו ביום שישי אחר הצהריים. עקב כך שנכנסה שבת, התבקשנו לא לרדת מן האוניה, על כן נשארנו שם במשך השבת. זו הייתה למעשה הפעם הראשונה שראיתי את חיפה, כל כך יפה בלילה עם האורות, הייתי כל כך שמח. תודה לאל שהגענו לארץ.

נא ספרי/ על חייך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

המקום הראשון אליו שובצנו, היה "שער עליה" בחיפה, שם נתנו לנו דירה עם גג. אל הדירה הצטרפה אישה נחמדה עם ילד קטן, לא היה לה היכן להתגורר ועל כן הכנסנו אותה אל ביתנו. הטריפוליטאים ידועים בליבם הרגיש וברצון לעזור לאחר. שהינו ב"שער עליה" כשלושה חודשים, לאחר מכן העבירו אותנו למעברה בבית ליד. שם כינסו מחדש את כל העולים מטריפולי. בבית ליד גרנו במחנה ב' במשך שנה ושלושה חודשים, ביתנו היה צריך בנוי כמו אוהל, עשוי מבד. במסגרת המעברה היו מחלקים לנו אוכל, היינו מגיעים עם סירים לנקודת החלוקה. כבר שם הייתי נוהג לברוח מאבי ולשחק כדורגל. יום אחד, הודיעו לנו כי אנחנו עוברים למעברה חדשה בפרדס חנה. הגענו לשם ושובצנו במחנה א', שם שהו הרבה טריפוליטאים. עוד היה שם בית ספר ומקום שבו הילדים ישחקו. המצב הכלכלי באותה תקופה לא היה קל, ההורים לא עבדו ולא היה ממה להתפרנס.

סיפור שלא אשכח לעולם, באשר לרב ששמו מרדכי שהיה מלמד אותי תורה. בחלק הצפוני בפרדס חנה, ביום שבת בבוקר, אדם הניח קרטונים ועליהם שקיות של פיצוחים במטרה למכור אותם. לפתע מרדכי עבר שם, אני הייתי מאוד קרוב וראיתי שהוא בעט בכל הקרטונים וברח. פתאום, הם החלו לרדוף אחריו עם סכינים שלופים, התחלתי לבכות ורצתי אחריהם בכל הכוח. מרדכי הגיע אל קיר כיון שלא היה לו לאן לברוח, הוא נצמד אל הקיר וכל האנשים שרצו אחריו פשוט נעמדו ולא זזו. באותו הרגע ביקשתי מהקדוש ברוך הוא שירחם עלי, התחננתי אל הקדוש ברוך הוא. אשר מרדכי הסתובב היה לו מבט מוזר, הבעה מוזרה בפנים שאני לא יכול להסביר, הפנים שלו לא היו אותו הדבר. הוא חלף על פני האנשים ומשם נעלם. באותם רגעים הם לא זזו, פשוט עמדו קפואים. הרמתי את העיניים אל השם ואמרתי "אלוהים תודה רבה". את הסיפור הזה לא אשכח כל החיים.

בתחילת שנות ה-50, כשהגענו לטירת הכרמל, היינו 8 אחים כשלאחר מכן נולדו 3 נוספים. לא היה בטירת הכרמל כלום פרט לעצים, לא היה אפילו בניין. קיבלנו 2 אוהלים, אחד לאמא והבנות והשני לאבא והבנים. לאחר תקופה קצרה אבא שלי קיבל מכולת, הוא קיבל אותה מה"מלבן" - סוכנות סוציאלית. הייתי אז בן 14, החנות נתנה לי תעסוקה וביטחון. עד אז החיים לא היו חלקים, המון אי סדר. פתאום הכל התחיל להסתדר. הגיעו אל המכולת אנשים מכל העולם שלא ידעו עברית, מהר מאוד פיתחתי מיומנות והתחלתי להבין אותם. התחלתי להבין את השפות שלהם.

המסר שלי להמשך, שתדעו שכל מה שעברתי חיזק אותי, הפך אותי למי שאני. בתור יהודי, הייתי רוצה שידעו שהגענו לארץ הקדושה, אך יש לנו אויבים רבים בכל העולם. על כן, ארצנו צריכה להיות ארץ חזקה. עלינו להיות תמיד חזקים ואוהבים, שאחד יעזור לשני ושהשם ישמור עלינו ויראה את החיבה הזו. הלוואי שלא נשכח לעולם את אהבת השם ושכל העולם יראה זאת.

כשהגענו לכאן היינו יהודים מכל קצוות הארצות, בכל מדינה היו יהודים שהיו שייכים והרגישו חלק מהציבור שם. בזכות זה שעלינו ארצה הראנו לכולם שזה המקום שלנו, יש מדינה ליהודים ואלוהים עוזר לנו.

בתקופה הזו כיום, כל יהודי שנמצא בארצות אחרות חייב לעזוב ולהגיע ארצה, כך נהיה כולנו העם היהודי מאוחדים. סבלנו דיי מספיק, הגיע הזמן להיות מדינה חזקה. אני מקווה מאוד שמה שאמרתי יבוצע, אנחנו עם קדוש, העולם יודע שאנחנו העם של הקדוש ברוך הוא.

ראיון: עדי איקו

טירת כרמל, דצמבר 2013